

Habitabilitynätverket

Kommunikation på två språk

Cecilia Lundberg
Haloo maaseutu 22.5.2023

HABITABILITY

Elinvoimaiset ja kestävästi asutut saaristo- ja vesistöalueet

För livskraftiga och bobara skärgårds- och vattenområden

Habitability – Elinvoimaiset ja kestävästi asutut saaristo- ja vesistöalueet |
Habitability – För livskraftiga och bobara skärgårds- och vattenområden

Hankeaika/Projektid: 1.10.2021–31.12.2023

Rahoittaja/Finansiär: Työ- ja elinkeinoministeriö, Varsinais-Suomen liiton kautta |
Arbets- och näringsministeriet via Egentliga Finlands förbund.

Budjetti/Budget: 248 488 € (omarahoitus/egenfinansiering 20 %)

Hakijataho/Projektägare: Åbo Akademin Saaristoinstituutti |
Skärgårdsinstitutet vid Åbo Akademi, Centret för livslångt lärande vid Åbo Akademi

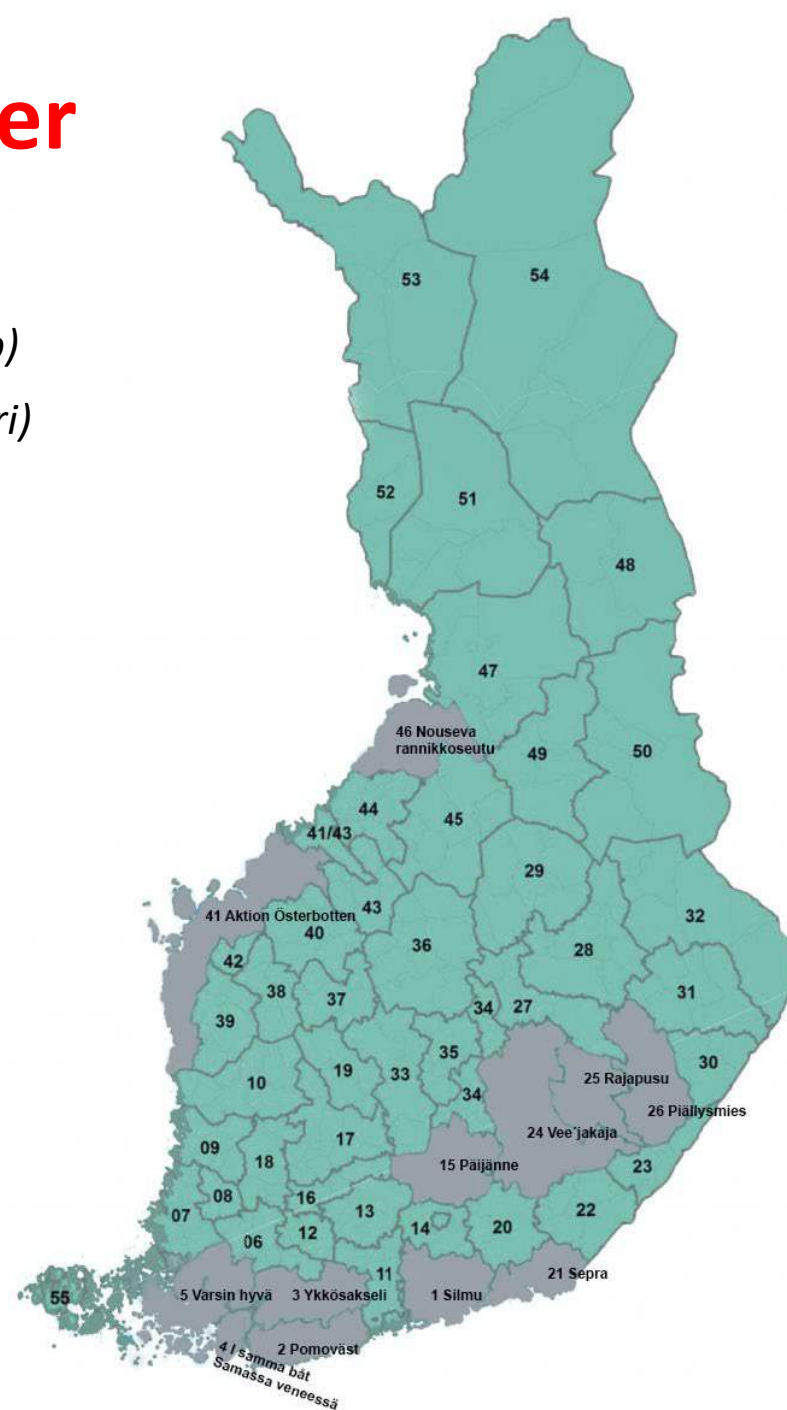
Hankekumppanit / Projektparter

Leader-yhdistykset:

- **Aktion Österbotten** (*Maalahti, Mustasaari, Närpiö, Vöyri, Luoto*)
- **I samma båt/Samassa veneessä** (*Kustavi, Parainen, Kemiönsaari*)
- **Nouseva rannikkoseutu** (*Hailuoto*)
- **Piällysmies** (*Heinävesi, Enonkoski, Savonlinna*)
- **Pomoväst** (*Inkoo, Kirkkonummi, Raasepori, Hanko*)
- **Päijänne Leader** (*Asikkala*)
- **Rajapusu** (*Sulkava*)
- **Sepra** (*Kotka, Pyhtää*)
- **SILMU** (*Loviisa, Porvoo, Sipoo*)
- **Varsin hyvä** (*Masku, Naantali, Taivassalo, Turku*)
- **Veej'jakaja** (*Hirvensalmi, Mikkeli, Puumala*)
- **Ykkösakseli** (*Salo*)

Sekä:

- **Suomen saaret | Finlands öar, FÖSS**

Yhteistyökumppani:

Saaristoasiain
neuvottelukunta
(SANK)

Samarbetspart:

Skärgårdsdelegationen
(SANK)

Hankkeen päämäärät

1) Teemaverkosto

- Luoda kaksikielinen, maanlaajuinen, ruohonjuuritason saaristo- ja vesistöyhteisöjen verkosto.

2) Habitability-työkalu

- Levittää tietoa ja osaamista asuttavuuden käsitteestä (habitability).
- Tähän kuuluu asuttavuusanalyysi

Tietoa saaristo- ja vesistöalueista

EU

- 2 400 asuttua saarta, ja saari-asukkaita on 20,5 miljoonaa.
- Saarilla asuvat muodostavat 4,6 % EU:n väkimäärästä!
- EU määrittelee saaren alueeksi, joka täyttää mm. seuraavat ehdot:
  - pinta-ala vähintään 1 km²
  - saaren ja mantereen välinen etäisyys vähintään 1 km
  - pysyvä asutus vähintään 50 hlöä
  - ei kiinteää tieyhteyttä

Pohjoismaat

	Saarten määrä	Asutut saaret ilman kiinteää tieyhteyttä	Asukkaat saarilla ilman kiinteää tieyhteyttä
Ruotsi	267 570	386	89 342
Norja	239 057	327	71 365
Suomi	224 661	590	35 907

- Määrällisesti Euroopan suurimmat saaristomaat ovat pohjoismaat (Ruotsi, Norja, Suomi).
- Euroopan asukasluvultaan ylivoimaisesti suurimmat saaret sijaitsevat Etelä-Euroopassa (Italia, Kreikka, Espanja, Portugali ja Ranska).

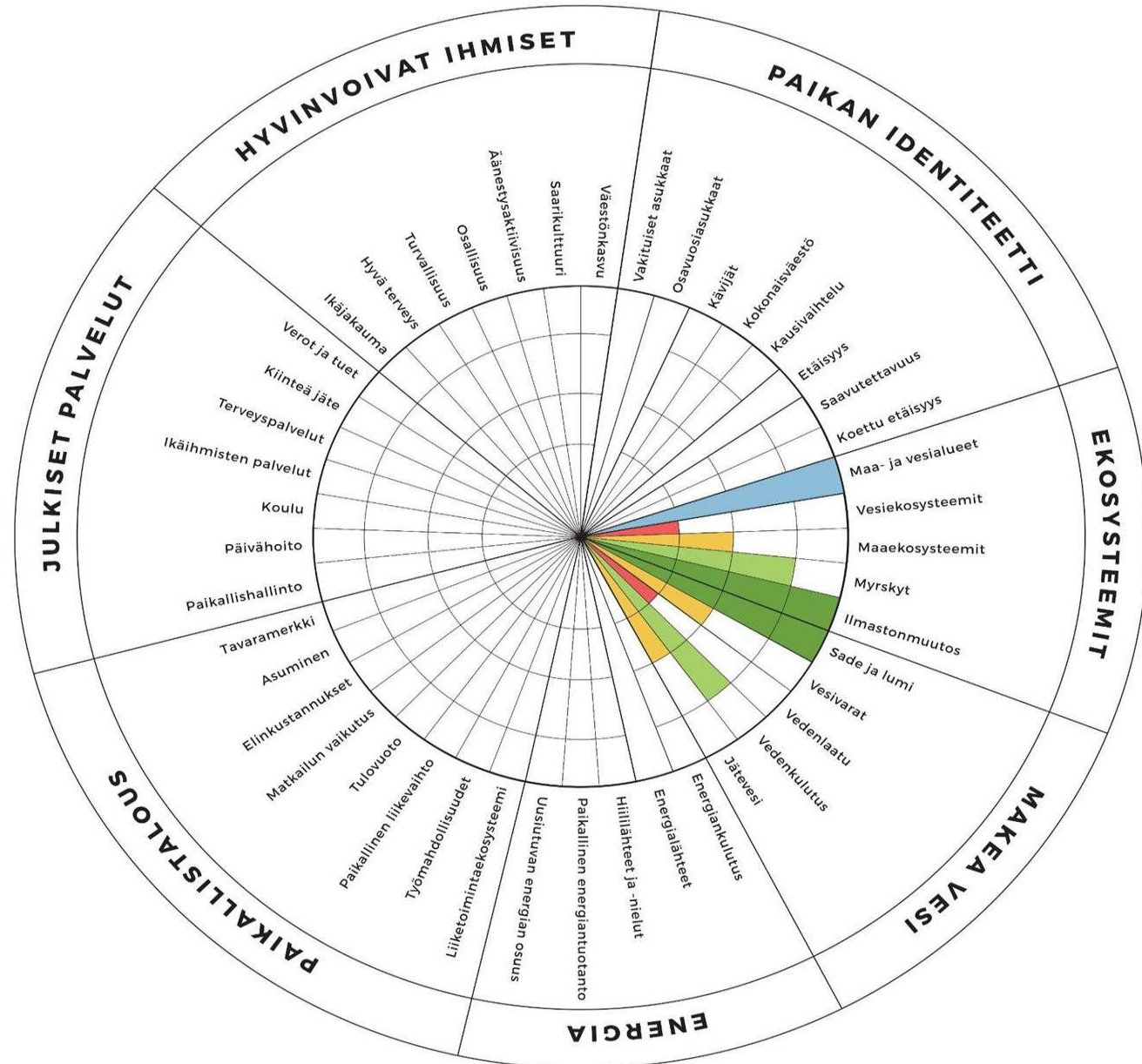
Asuttavuusanalyysi

Asuttavuusanalyysissä saari tai saaristo-, rannikko- tai vesistöalue määrittelee, mittaa ja kehittää vetovoimaisuuttaan tarkastelemalla seitsemää osa-aluetta:

1. paikan identiteetti
2. hyvinvoivat ihmiset
3. makea vesi
4. ekosysteemit
5. energia
6. paikallistalous
7. julkiset palvelut

Näitä mitataan 45 indikaattorilla.

Lue lisää: abo.fi/asuttavuus | abo.fi/bobarhet

Pysyvästi asuttuja saaria

on Suomessa **1 050**

joista ilman kiinteää tieyhteyttä **467**

Noin **8 000** ihmistä Suomessa asuu ympärivuotisesti ilman kiinteää tieyhteyttä olevilla saarilla.

Saaristoasukkaita Manner-Suomessa:

~ 70 000

+ 29 000 asukasta Ahvenanmaalla

Saaristolaki:

Saaristoon katsotaan kuuluviksi sellaiset merialueen ja sisävesistöjen saaret, joihin ei ole kiinteää tieyhteyttä, sekä muut saaret ja mantereen alueet, jotka ovat muutoin olosuhteiltaan saaristoon verrattavissa.

Saaristolakiin perustuva saaristolisiä:

- Kahdeksan saaristokuntaa: Parainen, Kemiönsaari, Enonkoski, Puumala, Sulkava, Hailuoto, Kustavi ja Maalahti (yht. n. 35 000 asukasta).
- 41 saaristo-osakuntaa.

Maa- ja metsätalous-
ministeriö

När det gäller invånarantal kan man inte bara räkna personer, utan man måste även räkna persondagar.

Jurmo

Fast bosatta	10 personer	3650 persondagar (10 pers x 365 dar)
Deltidsboende	80 personer	4800 persondagar (80 pers x 60 dar)
Turister persondagar	55 000 pers	110 000 (55 000 pers x 2 dar)

Totalt 118 450 persondagar per år / 365

Det mänskliga trycket på Jurmo är detsamma som om ön skulle bebos av **325 personer året om. Inte 10.**

The Habitability Handbook

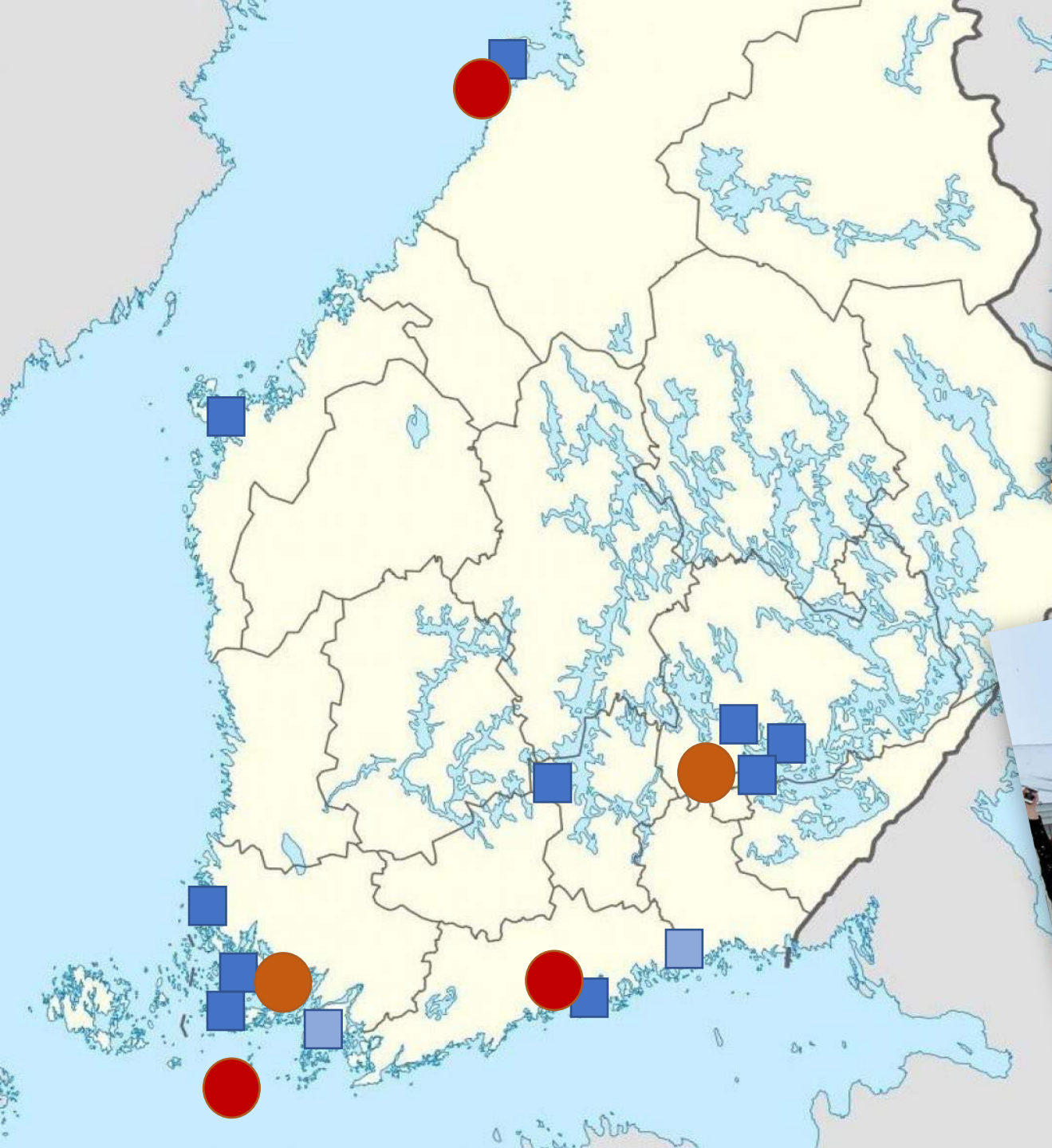
SHARE:

The Habitability Handbook contains 45 indicators to help you measure how habitable your island is. The indicators are categorised in seven areas.

The handbook is still in the making and will be completed on these pages as the work progresses. Start by reading the introduction, then click on each area to read more about its indicators.

[Habitability](#)

270
vastauksia/svar

Behövs ett nationellt skärgårdsnätverk på gräsrotsnivå?

I Finland kan väldigt många kalla sig för skärgårdsbor. Hittills har det inte funnits ett fungerande nätverk skärgårdsborna emellan, som komplement till den politiskt tillsatta Skärgårdsdelegationen. Men behövs ett nationellt skärgårdsnätverk på gräsrotsnivå och hur ska det i så fall se ut? Detta bör landets skärgårdsbor

fem minuter av din tid för att svara på bifogade enkät.

stitutet vid Åbo Akademi

171 svar

Tarvitaanko kansallista ruohonjuuritason saaristoverkostoa?

Moni suomalainen voi kutsua itseään saaristolaiseksi. Suomessa ei kuitenkaan toistaiseksi ole toimivaa saaristolaisten yhteistyöverkostoa, joka täydentäisi valtioneuvoston asettamaa saaristoasiain neuvottelukuntaa. Tarvitaanko meillä kansallista ruohonjuuritason saaristoverkostoa ja minkälainen sen siinä tapauksessa tulisi olla? Tämä tulee saaristolaisten itse päättää.

Mielipiteesi ja kokemuksesi ovat tärkeitä! Toivomme, että voit antaa viisi minuuttia ajastasi ja vastata oheiseen kyselyyn. Kyselyyn voi vastata nimettömänä.

Kiitos paljon avustasi!

Pia Prost
Habitability-teemaverkoston projektipäällikkö
Åbo Akademin Saaristoinstituutti
+358-50338 1710, pia.prost@abo.fi

Nina Söderlund
Puheenjohtaja, Finlands Öar rf - Suomen Saaret ry (FÖSS)

98 vastauksia

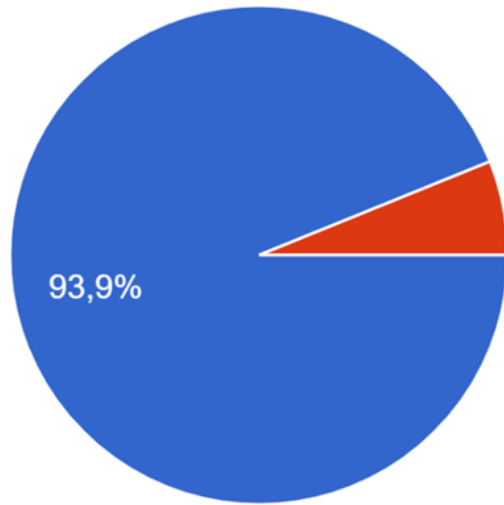

Kysely auki 18.1–12.2:

- **s-postitse**
(n 500 vastaanottajaa)
- **Fb-ryhmiä**
- **Lehdistö**

Olisiko mielestäsi kansallinen ruohonjuuritason saaristoverkosto hyödyllinen?

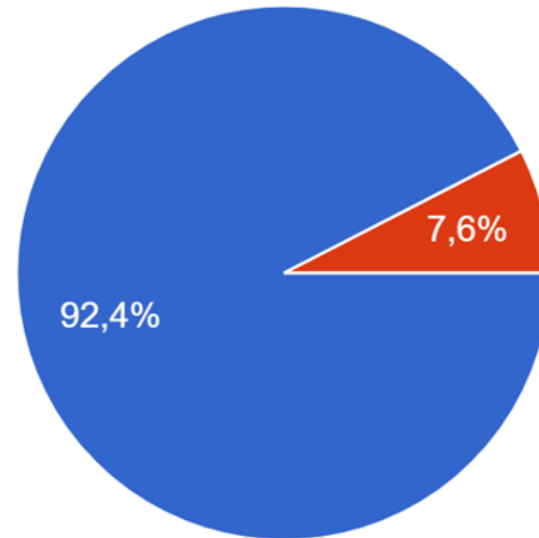
98 svar

● Kyllä
● Ei

Ser du nyttn av ett nationellt skärgårdsnätverk på gräsrotsnivå?

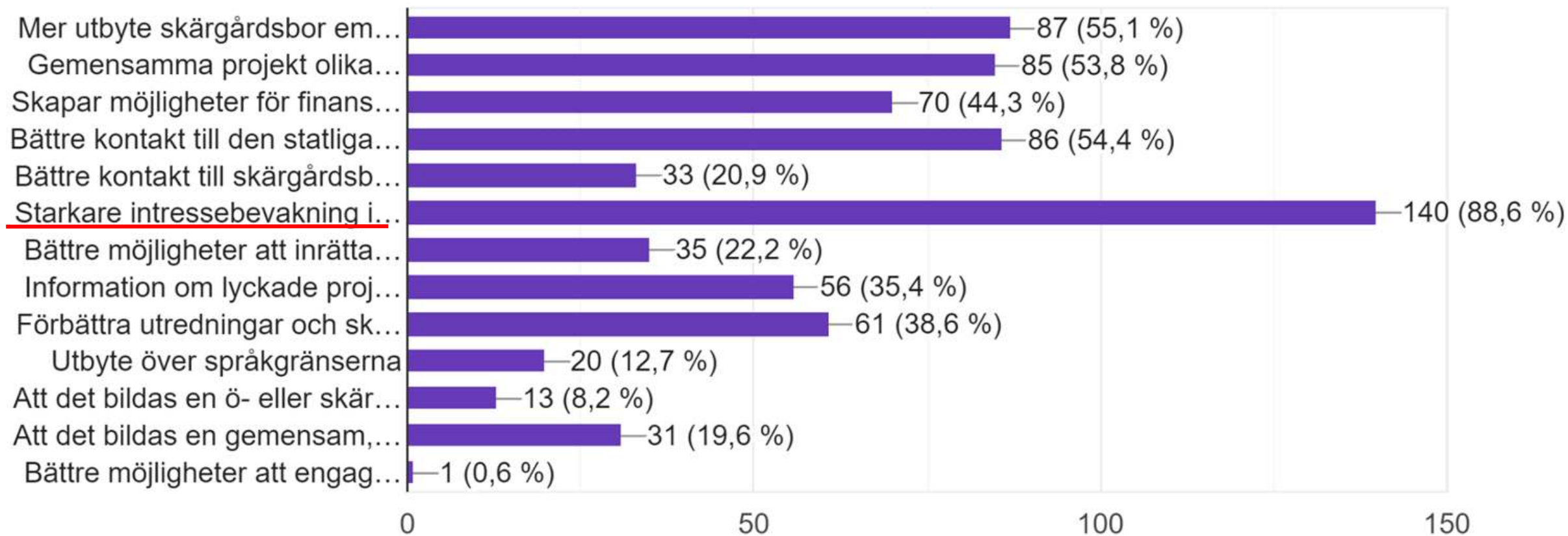
172 svar

● Ja
● Nej

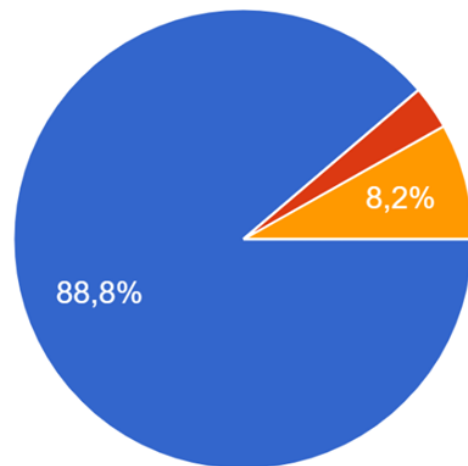
Om du ser nyttan av ett nationellt skärgårdsnätverk, varför? (Välj de fyra viktigaste)

158 svar

Pidätkö hyödyllisenä vahvempaa alueellista yhteistyötä?

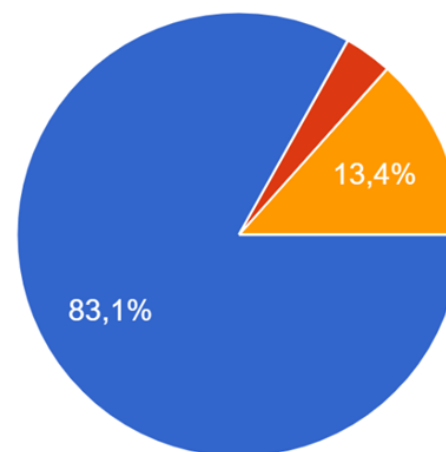
98 svar

- Kyllä
- Ei
- Yhteistyö alueellani on jo tällä hetkellä vahvaa

Ser du nyttan av ett starkare samarbete på regional nivå?

172 svar

- Ja
- Nej
- Det finns redan ett starkt samarbete

Hankkeen toiminta

- Kahdeksan työpajaa, joilla on teemana asuttavuusanalyysin eri osa-alueet.
- Näistä neljä on lähitapaamisia, joihin Leader-ryhmät ja Suomen saaret ry nimeävät osallistujat (3 henk./alue osallistuu maksutta).
- Etänä toteutettavat työpajat on tarkoitettu kaikille kiinnostuneille ja ne ovat maksuttomia.
- Tämän lisäksi hanke vierailee eri alueilla ja tiedottaa asuttavuus-konseptista & verkostosta. (Esim. Saimaa, Pohjanmaa)

	Milloin?	Missä?	Sisältö
1	1.2.2022	Etänä	Hankkeen esittely
2	4–6.4.2022	Hailuoto	Paikan identiteetti
3	4.10.2022	Etänä	Ekosysteemit
4	14–16.11.2022	Pellinki (Porvoo)	Makea vesi
5	2.2.2023	Etänä	Energia
6	13–15.4.2023	Utö	Paikallistalous
7	Syyskuu 2023	Järvi-Suomi	Julkiset palvelut
8	4.12.2023	Åbo/Turku	Hyvinvoivat ihmiset

(Suomeksi alla)

Den här bloggen är en plattform för samarbete inom projektet Habitability – för livskraftiga och bobara skärgårds- och vattenområden. Här kan vi dela information, ställa frågor och dela med oss av tips, idéer och funderingar. Här behöver tankarna inte vara färdigt tänkta, vi utvecklar dem tillsammans!

Vill du ha in text som ett blogginlägg? Sänd texten/materialet till mia.henriksson@abo.fi. Det är också fritt fram att skriva kommentarer under andras blogginlägg. Vi gör det sakligt och med eget namn synligt.

Du väljer själv om du skriver på svenska eller finska.

***

Tämä blogi on perustettu alustana yhteistyölle hankkeessa Habitability – elinvoimaisesti ja kestävästi asutut saaristo- ja vesistöalueet. Blogissa annamme vinkkejä, esitämme kysymyksiä ja jaamme tietoa ja ajatuksia. Blogissa ajatusten eivät tarvitse olla valmiiksi ajateltuja, vaan kehitämme niitä yhdessä!

Haluatko jakaa materiaalia / tekstejä tähän blogiin? Lähetä materiaali osoitteeseen mia.henriksson@abo.fi. Voit myös vapaasti kommentoida toisten blogitekstejä suoraan blogiin. Kommentoimme asiallisesti ja oma nimi näkyvillä.

Valitset itse, kirjoitatko suomeksi tai ruotsiksi.

HABITABILITY

För livskraftiga och bobara skärgårds- och vattenområden. | Elinvoimaisesti ja kestävästi asutut saaristo- ja vesistöalueet.

Till början | Alkuun

Om bloggen | Blogista

Om Habitability-projektet | Habitability-hankkeesta

INLÄGG

29/03/2023

Hei, kävimme Brysselissä! | Hej, vi besökte Bryssel!

Kokous CPMR-komitean kanssa. Frv. Lise Thillemann Sørensen, Danmark, Ivan Matić, Kroatien, Jan Koivurinta, Finland, Kirsten Sydenal, Danmark, Claire Helly, CPMR, Pia Prost, Finland och John Walsh, Irland. Alla stående representerar den europeiska öföreningen ESIN. / Kaikki kuvassa seisovat edustavat Euroopan pienten saarten verkostoa, ESIN:ää.

[Suomeksi / Svenska]

Asuttavuuskonsepti sai lämpimän vastaanoton Brysselissä! Euroopan pienten saarten verkosto, jossa myös Suomi on edustettuna, nosti EU-tason keskustelun asuttavuuden uuteen tasoon.

En kort introduktion till bobarhet / Lyhyt asuttavuus-intro.

Recent Posts

Hei, kävimme Brysselissä! | Hej, vi besökte Bryssel!

Att rota en förändring

Hur vi lär

Tips: Tabellmall för indikatorvärden i bobarhetsanalysen

Delområde energi | Osa-alue energia Västansjö

Recent Comments

Christian Pleijel om Indikator 24 – då och nu på Åstol

Lisätietoa | Mera information

- abo.fi/asuttavuus | abo.fi/bobarhet
- <https://www.facebook.com/HabitabilityBobarhetAsuttavuus>
- abo.fi/saaristoinstituutti | abo.fi/skargardsinstitutet

Tervetuloa mukaan! Välkommen med!

The image shows a screenshot of a Facebook post from the page 'Habitability'. The post is dated 'perjantaina' (Friday). The text of the post reads: 'Ensimmäisen työpajan (1.2.22) ohjelma on päivitetty FB-tapahtumaan. Ilmoittaudu mukaan ja jaa tämä tapahtuma myös muille! Kaikki tieto löytyy myös osoitteessa abo.fi/habitability. **... Näytä lisää'. Below the text is a photograph of a lake with trees in the foreground. At the bottom of the post, the date and time are listed as 'TI, 1. HELMIK, KLO 13.00 UTC+02' and the event title is 'Habitability - workshop 1'. The Facebook interface shows 116 likes and a 'Tykkää sivusta' button.

Välmående människor – Från insjö till utskär

Åbo 4–5 december 2023

Avslutningsseminarium för temanätverket Habitability – För livskraftiga och bo-
bara skärgårds- och vattenområden. Seminariet är avgiftsfritt och öppet för alla
intresserade. Samtidigt firar vi grundandet av ett landsomfattande skärgårds-
nätverk på gräsrotsnivå.

Programmet inkluderar både finländska och internationella föredragshållare och
skärgårdsexperter, men fast bosatta i landets alla skärgårdsområden står i fokus.

Välkomna!